

Els capitans ja són generals

José Montilla, en una compareixença pública a Salamanca. El ja exministre és el relleu de Pasqual Maragall al capdavant del PSC.

La substitució de Maragall per Montilla culmina un procés de relleu al PSC que ve de lluny. Al setè congrés del PSC, celebrat a Sitges el 1994, els dirigents més implicats amb el Govern del PSOE a Espanya, amb el pes del suport dels anomenats “capitans” –dirigents intermedis del partit i càrrecs institucionals territorials–, van fer escac al llavors primer secretari, Raimon Obiols, i als seus seguidors, els obiolistes. Amb el temps, els “capitans” avui han arribat a “generals”.

És el PSC d'avui menys catalanista? La resposta està en qui formula la pregunta. Per a la cúpula dels socialistes catalans, és una pregunta absurda i malintencionada, que es desmunta amb els fets, amb el “catalanisme dels fets” que diuen que els avala. Si la pregunta la plantegen els adversaris polítics, la resposta és contundent: el PSC

avui ha perdut tot el seu perfil catalanista i ha quedat subordinat a les estratègies del PSOE.

Aquesta qüestió reapareix just quan ja s'ha obert la cursa electoral catalana. I a desgrat de la direcció dels socialistes catalans, els adversaris polítics d'aquesta formació han trobat un punt per intentar debilitar el que semblava un pas ferm i

decidit del PSC. El relleu de Pasqual Maragall per José Montilla com a candidat a les properes eleccions al Parlament de Catalunya, i en menor mesura, el de l'alcalde Joan Clos per Jordi Hereu –a l'Ajuntament de Barcelona–, ha despertat el recel d'alguns militants socialistes, que acusen la direcció actual d'abandonar el perfil propi del PSC i de

subordinació del PSOE. Potser la més sonada d'aquestes crítiques és la de l'esposa del fins ara president de la Generalitat, Diana Garrigosa, que segons ha transcendit aquest dies, ha demanat la baixa del PSC en desacord amb la direcció socialista actual. A aquest cop de porta, se n'afegeixen d'altres, que també s'han conegut arran de la "primera dama", com ara el de l'exalcaldessa de la Garriga, Núria Albó, i algun altre militant històric. Fins i tot el mateix Pasqual Maragall admetia, en una entrevista a TV3, diferències amb José Montilla i amb l'actual direcció del PSC. El president sortint ha deixat entreveure que es mantindrà en l'acció política, però en una segona línia, per generar opinió en l'àmbit socialista.

Part dels sectors maragallistes de la formació se senten molestos per la manera com s'ha produït el relleu del president actual de la Generalitat de Catalunya. Entre aquests sectors, s'acusa la direcció d'haver imposat la candidatura de Montilla, la qual cosa significa un escorament cap al PSOE i la pèrdua de la independència del PSC.

La cúpula dels socialistes catalans nega aquesta acusació i argumenta que avui dia el partit ja no és una formació amb dues ànimes, una de suposadament més catalanista (hereva dels sectors tradicionalment vinculats al socialisme català -MSC, CSC, PSC(c)...), i una altra de suposadament més vinculada a la tradició del socialisme espanyol, provinent de la federació catalana del PSOE. La direcció socialista argumenta que avui el PSC ha protagonitzat un relleu generacional que no té res a veure amb aquelles "etiquetes" inicials del procés d'unitat dels socialistes que va desembocar en el naixement de la formació a final dels anys setanta.

L'antic "obiolisme" no vol guerra.

El procés del relleu generacional de l'actual PSC és presentat com l'inici d'una nova etapa de la formació. Però, de fet, sembla més aviat la culminació d'un llarg procés d'evolució de la formació.

Les crítiques que l'actual PSC ha rebut, referides a la pèrdua del seu perfil catalanista, fan girar la mirada cap a un sector de la formació que avui queda gairebé reduït a la fundació Nou Cicle, el sector "obiolista", considerat el més

El gripau de la LOAPA

Ernest Lluch jura el càrrec de ministre de Sanitat del primer Govern socialista davant del rei Joan Carles I en presència de Felipe González el desembre del 1982.

Una de les crisis més dures del PSC va ser la tramitació de la LOAPA (Llei Orgànica d'Harmonització del Procés Autònom). El 1981, després del cop d'estat, es començà a gestar una gran crisi interna al PSC. Les seqüeles d'aquell cop van comportar un replegament del procés autònom pactat per la decadent UCD i el PSOE, que culminà amb l'aprovació de la LOAPA. Aquesta llei, que mutilava brutalment les competències autonòmiques, va rebre el suport dels grans partits espanyols. Però a Catalunya va generar una forta oposició. També la direcció del PSC, llavors encapçalada per Joan Reventós com a primer secretari, s'hi oposà.

La direcció dels socialistes catalans va elaborar unes esmenes que el grup del PSC al Congrés de Diputats -llavors els socialistes catalans tenien grup propi- havien de presentar. La pressió del PSOE va aconseguir que el portaveu del PSC al Congrés, Ernest Lluch, optés per no presentar aquestes. Considerava que el moment polític aconsellava "prudència" davant l'amenaça militar. D'aquesta manera, els socialistes catalans a Madrid van acabar empassant-se la proposta defensada pel PSOE i UCD, una proposta tan radical que fins i tot fou corregida més endavant pel mateix Tribunal Constitucional, que en considerà la part més substancial de la llei inconstitucional.

La fi del grup del PSC al Congrés. Aquest acte va comportar que el consell nacional del PSC destituís Ernest Lluch en les seves tasques de portaveu. Arran d'aquest fet, dos membres més de la comissió executiva van dimitir: Eduardo Martín Toval i Joan Prats.

En gran part, aquest episodi explica també la desaparició del grup parlamentari propi del PSC al Congrés de Diputats. Poc temps després es negociava una reforma del reglament del Congrés de Diputats que impedia l'existència de grups parlamentaris que representessin la mateixa opció política en diferent territori. El 1982, amb la victòria del PSOE, i en aplicació del nou reglament, desapareixia ja el grup del PSC.

Alguns dels protagonistes d'aquell episodi consideren que l'amortització del grup parlamentari dels PSC al Congrés va ser conseqüència de l'episodi de la LOAPA. Quan el PSOE assolí el Govern espanyol, ja no necessitava un altre grup socialista, i menys de Catalunya, i fins i tot els podia arribar a fer nosa. I, en part, un sector important de la direcció del PSC tampoc no va veure la necessitat de preservar un espai propi al Congrés de Diputats quan podien participar directament del Govern del PSOE a través de ministeris. *E. R.*

catalanista dins del PSC, defenestrat de la cúpula del partit en el setè congrés, celebrat a Sitges (Garraf) el 1994. Aquell conclave fou molt traumàtic per a la formació, tant, de fet, que la crisi sagnà fins al cap de dos anys, en el vuitè congrés, realitzat a l'Hospitalet de Llobregat (Baix Llobregat). Raimon Obiols fou substituït per Narcís Serra, un dels homes forts del PSC a Madrid, en la secretaria primera del PSC.

Aquesta crisi enfrontà, d'una banda, els sectors obiolistes –seguidors del llavors primer secretari del partit, Raimon Obiols– amb els dirigents més vinculats amb la política espanyola del PSOE, com Narcís Serra, Ernest Lluch entre d'altres, i amb el suport del creixent sector dels “capitans”. Aquests darrers corresponien a quadres intermedis de la formació i representants de les institucions municipals, amb el lideratge de persones com Josep Maria Sala, i amb suport de l'anomenat poder municipal del PSC, especialment el de Barcelona i la seva àrea metropolitana. Entre aquests hi havia José Montilla, el llavors alcalde indiscutible de Cornellà de Llobregat.

Els sectors obiolistes, però, neguen que aquest enfrontament obedi a discrepàncies sobre el model de catalanisme, i afirmen que es produí per la confrontació de dos models de partit diferents.

El fet és, tanmateix, que avui tant el lideratge polític com el del partit ha quedat en mans del que representava en aquella crisi el sector dels “capitans”, tot i que aquesta etiqueta ja hagi quedat en desús, perquè, avui per avui, ningú al PSC ja no utilitza etiquetes, i les tradicions “històriques” de procedència han quedat realment diluïdes en un missatge únic, o circumscrites a fundacions afins al partit.

Precisament aquesta hegemonia en el discurs és el que ha estat criticat per alguns dels militants, la baixa dels quals ha transcendit aquests dies. De fet, és el punt que els antics sectors obiolistes adverteixen que podria debilitar el projecte del PSC actualment, més que no pas l'acusació d'una suposada pèrdua de perfil catalanista.

La paradoxa de Maragall. Les diferències entre Pasqual Maragall i el seu entorn amb la cúpula del PSC, l'anomenat “aparell” del partit, ja no són cap se-

cret. De fet, durant aquesta accidentada legislatura del tripartit, diversos episodis han posat en evidència la desconfiança mútua i que ha acabat amb el relleu d'un president de la Generalitat, tres anys després de ser elegit elecció, que no és poc.

Es curiós però que el protagonistes discrepans d'avui van coincidir en el mateix bàndol en la crisi dels congrés de Sitges i de l'Hospitalet. A les cuïnes de l'oposició de l'“obiolisme” hi havia Josep Maria Sala, liderant el sectors dels “capitans”, Miquel Iceta, actual portaveu i llavors cap del gabinet de Narcís Serra, i Ernest Maragall, germà i mà dreta del president de la Generalitat. D'alguna manera, doncs, els sectors del PSC implicats en els governs de Felipe González preferien un PSC més “comprensiu” amb les tensions del PSOE a Espanya, de manera que van trobar en Pasqual Maragall, l'alcalde olímpic de Barcelona, l'esperança blanca per aconseguir la victòria anhelada en les eleccions al Parlament de Catalunya. El pes orgànic dels anomenats “capitans”, especialment fort a l'àrea metropolitana de Barcelona, els convertia en la tropa indispensable per aconseguir el control del partit. Amb el temps, però, els capitans han adquirit experiència de govern i quotes de poder. Prou per assumir ells mateixos el lideratge del partit.

El repte de no perdre bous i esquelles. La direcció actual del PSC creu que avui el partit és més pròxim a la realitat del que és Catalunya. I considera que el relleu que ha culminat de lideratges facilitarà que l'electorat socialista de les eleccions generals (majoritari a Catalunya) també es mobilitzi en les eleccions autonòmiques.

Un històric del sector obiolista expressava així els dubtes d'aconseguir mobilitzar un electorat tradicionalment abstencionista en les eleccions catalanes: “El dubte no recau sobre qui es presenta, sinó en el que es vota, i unes eleccions catalanes són unes eleccions catalanes, i unes d'espanyoles, unes d'espanyoles.” Per contra, expressava el temor que aquesta aposta tanqui algunes complicitats amb el vot catalanista que tradicionalment ha donat suport al PSC.

Enric Rimbau

En un feu tradicionalment controlat per l'anomenat aparell del PSC, el Baix Llobregat, Montserrat Gibert ha defensat sempre una línia molt catalanista. Fa uns mesos, la direcció del PSC a Sant Boi li anunciava per sorpresa que no comptarà amb ella per al 2007 i li va proposar de rellevar-la immediatament. Gibert, però, va desatendre la demanda del partit i continua la seva tasca de cap del consistori fins que es dissolgui.

Montserrat Gibert analitza per a EL TEMPS la seva situació personal i política, i entra a fons amb crítiques a “la manera de fer” de l'aparell del PSC, tant de Sant Boi com del carrer de Nicaragua, de la situació de Pasqual Maragall i del present del PSC.

—En els darrers mesos s'han produït diversos relleus en alcaldies del PSC del Baix Llobregat. A vostè, l'executiva local del PSC la va “convindicar” a plegar, però ha decidit esgotar la legislatura, amb la pressió que